

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM

Iktatószám: V/69/2/2020

Szaniszló Csaba Úr
részére

e-mail: kmt+request-14592-3247a78e@kimittud.org

Tárgy: Tájékoztatás - Határidők a rendkívüli helyzetben

Tisztelt Uram!

Köszönettel vettük kézhez a tárgybeli tájékoztatásra irányuló megkeresését, amely vonatkozásában az Ön által feltett kérdéseket is feltüntetve, alábbiakról tájékoztatom.

1. A magánvádas eljárások megindítására rendelkezésre álló 30 nap fennáll vagy kitolódik amíg tart az ítélkezési szünet?
2. A gyermekkel való kapcsolattartások végrehajtása iránti kérelmek előterjesztésére megszabott 30 napos jogvesztő határidő fennáll vagy kitolódik?
3. Egyéb határidők, érdemi döntésekkel szembeni fellebbezések, felülvizsgálatok kitolódnak-e vagy nem?
4. Ideiglenes intézkedésekre vonatkozik-e az ítélkezési szünet?

Előljáróban azt kívánom megjegyezni, hogy a megkeresés annak ellenére, hogy közérdekű adatigénylés címen érkezett, érdemét tekintve valószínűleg tájékoztatás kérésnek minősül.

A kérdések vonatkozásában az alábbi tájékoztatást adom.

Az élet- és vagyónbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során teendő intézkedésekről (II.) szóló 45/2020. (III.14.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 45/2020. Korm. rendelet) 1. §-a alapján kihirdetett rendkívüli ítélkezési szünet kifejezetten a veszélyhelyzetre tekintettel került elrendelésre. A rendelet hatályára az Alaptörvény 53. cikk (3) bekezdése vonatkozik, vagyis az tizenöt napig marad hatályban, kivéve, ha a Kormány - az Országgyűlés felhatalmazása

alapján - a rendelet hatályát meghosszabbítja. A rendkívüli ítélkezési szünet meghosszabbítására nem került sor.

A rendkívüli ítélkezési szünet nem egyezik meg a *polgári perrendtartásról* szóló 1952. évi III. törvényben (a továbbiakban: 1952-es Pp.) szabályozott törvénykezési szünettel, illetve a *polgári perrendtartásról* szóló 2016. évi CXXX. törvényben (a továbbiakban: Pp.) szabályozott ítélkezési szünettel. Az ítélkezési (törvénykezési) szünetre vonatkozó rendelkezéseket ugyanis a polgári, közigazgatási perekben, illetve meghatározott polgári, közigazgatási nemperes eljárásokban kell alkalmazni. A büntetőeljárás nem szabályozza ezt a jogintézményt, így a 45/2020. Korm. rendeletben kihirdetett rendelkezés sem lehetett hatással a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban: Be.) meghatározott határidőkre. Emellett ugyanakkor lényeges, hogy a Be. igazolási szabályai veszélyhelyzetben is irányadóak, vagyis ha a veszélyhelyzet olyan helyzetet eredményez, ami miatt bárki önhibáján kívül határidőt mulaszt, akkor igazolásnak lehet helye.

A 45/2020. Korm. rendelet nem szűkítette le a rendkívüli ítélkezési szünet hatályát meghatározott eljárásokra. Azt, hogy az egyes eljárásokban a rendkívüli ítélkezési szünet idején milyen módon kellett eljárni, az egyes eljárások sajátosságaival, valamint a veszélyhelyzet során elrendelt egyéb intézkedésekkel összhangban kellett az eljáró bíróságoknak, közjegyzőknek, végrehajtóknak meghatározniuk.

Indokolt volt azonban a veszélyhelyzet idejére vonatkozó – az egyes eljárási törvényekben rögzített előírásoktól – eltérő, a rendkívüli helyzethez igazodó szabályozás megalkotása is. Erre figyelemmel került kiadásra a *veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről* szóló 74/2020. (III. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Eljárási rendelet).

Az Eljárási rendelet rendelkezései annak érdekében, hogy elősegítsék a felek jogainak érvényesítését, egyértelművé teszik, hogy **a veszélyhelyzet fennállása alatt – mind a bíróságra, mind a felekre vonatkozó – határidők tovább folynak.** A határidők folyására vonatkozó főszabály alól az Eljárási rendelet kizárólag akkor enged kivételt, **ha sem írásban, sem elektronikus eszköz útján nem végezhető el az adott eljárási cselekmény,** és ez akadályát képezi az eljárás további folytatásának. Ennek kivételével viszont a bíróságnak minden más eljárási cselekményt el kell végeznie, a bizonyítást le kell folytatnia. Kizárólag a személyes közreműködést igénylő és másképp nem foganatosítható eljárási cselekmény képezheti akadályát az eljárás folytatásának, melynek következménye, hogy az akadály elhárultáig vagy a veszélyhelyzet megszűnéséig tartó időszak a határidőkbe nem számít bele, azonban ez sem eredményezi az eljárás félbeszakadását.

Az Eljárási rendelet szerinti eltérő rendelkezések megalkotása mellett **átmeneti szabályok előírása is szükségessé vált** annak érdekében, hogy kezelhetők legyenek azok a helyzetek, amelyek például a határidők számítása tekintetében az esetleges eltérő jogértelmezések folytán előállhattak.

Az Eljárási rendelet 97. § (2) bekezdése a következők szerint rendelkezik:

„Ha a határidő a polgári peres és nemperes eljárásokban, valamint a közigazgatási peres és nemperes eljárásokban, továbbá az egyéb közigazgatási bírósági eljárásokban az élet- és vagyónbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során teendő intézkedésekről (II.) szülő 45/2020. (III. 14.) Korm. rendelet 1. §-ával elrendelt rendkívüli ítélkezési szünet [a továbbiakban: 45/2020. (III. 14.) Korm. rendelet szerinti rendkívüli ítélkezési szünet] elrendelése és e rendelet hatálybalépését követő 15. napig terjedő időszakban jár le, a határidő meghosszabbodik e rendelet hatálybalépését követő 30. napig.”

Az Eljárási rendelet 97. § (2) bekezdésében foglalt előírás valamennyi polgári peres és nemperes eljárásban, valamint a közigazgatási peres és nemperes eljárásban, továbbá az egyéb közigazgatási bírósági eljárásban is alkalmazandó.

A Be. vonatkozásában is tartalmaz olyan rendelkezéseket, amelyeket a veszélyhelyzet ideje alatt a Be. rendelkezéseitől az Eljárási rendeletben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni [Eljárási rendelet 44. § (1) bekezdés]. Az Eljárási rendelet 44. § (2) bekezdése alapján, a rendelet eltérő rendelkezése hiányában a veszélyhelyzet a határidők folyását és a büntetőeljárásban eljáró bíróság, ügyészség, nyomozó hatóság és egyéb szervek eljárási feladatait, valamint a büntetőeljárásban részt vevő személyek eljárási kötelezettségeit nem érinti, az eljárási cselekményeket - ideértve a tárgyalást, nyilvános ülést, ülést és tanácsülést is - a Be. és az Eljárási rendelet szabályai szerint kell végrehajtani. Az Eljárási rendelet a határidőket érintően több esetben tartalmaz a törvénytől eltérő rendelkezéseket, így pl. a nyomozási bíró ülésen hozott határozatával szembeni fellebbezési határidő, panasz vagy a felülbírálati indítvány előterjesztését tekintve (Eljárási rendelet 52. §), azonban e rendelkezések a magánvádas eljárást érdemben nem érintik.

A határidőkkel összefüggésben lényeges rendelkezés, hogy a veszélyhelyzet ideje alatti mulasztás igazolása iránti kérelem előterjesztésének törvényben meghatározott határidejébe a veszélyhelyzet időtartama nem számít bele (Eljárási rendelet 1. §).

A magánvádas eljárásokat érintő rendeleti szabály, hogy a rendelet hatálybalépését követően magánvádas eljárásnak nincs helye, a folyamatban lévő magánvádas eljárást a vészhelyzet idejére fel kell függeszteni, ugyanakkor a magánindítvány előterjesztésének határidejébe a veszélyhelyzet ideje nem számít bele [Eljárási rendelet 91. § (1)-(2) bekezdés].

Az Eljárási rendelet 97. § (2) bekezdésének előírása a 45/2020. Korm. rendelet 1. §-a szerinti rendkívüli ítélkezési szünet elrendelése és az Eljárási rendelet hatályba lépését követő 15. napig terjedő időszakban lejáró határidőkre vonatkozik.

A 45/2020. Korm. rendelet 2020. március 15-én lépett hatályba, így a rendkívüli ítélkezési szünet ezen időponttal került elrendelésre. Az Eljárási rendelet 2020. március 31-én lépett hatályba, így a hatálybalépését követő 15. nap 2020. április 15. napja. Erre figyelemmel az Eljárási rendelet 97. § (2) bekezdésének előírása a **2020. március 15-e és 2020. április 15-e között lejáró határidőkre** vonatkozik. **Minden ezen időszakban lejáró határidő meghosszabbodik az Eljárási rendelet hatálybalépését követő 30. napig, azaz 2020. április 30. napjáig.**

Az Eljárási rendelet egy egyértelműen – kezdő és befejező időponttal megadott – megszakítás nélküli időintervallumot határozott meg. Ez a megszakítás nélküli időtartam magában foglalja a rendkívüli ítélkezési szünet elrendelésétől az Eljárási rendelet hatálybalépését követő 15. napig tartó időszakot, függetlenül attól, hogy ez alatt az idő alatt milyen eljárási „rezsím” érvényesült, illetve érvényesül, mivel az átmeneti rendelkezés megalkotásának célja az egyértelmű és a jogkeresők számára méltányos szabály kialakítása volt.

Az Eljárási rendelet rendelkezéseit a 97. § (1) bekezdése alapján a folyamatban lévő eljárásokra is alkalmazni kell. Az Eljárási rendelet rendelkezéseinek megfelelően a fent bemutatott szabályok az ideiglenes intézkedések esetében is irányadóak.

Felhívnom a figyelmét arra, hogy az Igazságügyi Minisztériumnak a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény értelmében nincs lehetősége konkrét ügyben állásfoglalás, valamint jogértelmezés adására. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján továbbá az Igazságügyi Minisztérium válasza jogi kötelező erővel nem rendelkezhet, arra hatósági vagy bírósági eljárásban hivatkozni nem lehetséges. Az igazságügyi miniszternek – és az általa vezetett tárcának – a fentiekre tekintettel a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet szerinti feladatköréből adódóan csak arra van módja, hogy általános tájékoztatást adjon a megkeresésben érintett jogterületre, kérdésekre vonatkozó hatályos jogszabályokról.

Kérem a fentiek szíves tudomásulvételét.

Budapest, 2020. április „ ”

Tisztelettel:

